

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Zicht op veiligheid

Hoe houdt de Raad voor de Kinderbescherming zicht op de veiligheid van kinderen op zijn wachtlijst?

Addendum plan van aanpak

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding en aanleiding.....	2
2. De focus van het toezicht in fase 2.....	3
Zicht op jongeren die wachten op een strafonderzoek	3
3. De methoden van onderzoek	4
Documentenstudie.....	4
Dossierstudie	4
(Groeps)interviews met adviesteammedewerkers.....	4
Interviews met ketenpartners	4
Interviews met jongeren	4
Ander verschil tussen de onderzoeksmethoden in fase 1 en 2.....	5

1. Inleiding en aanleiding

Op 25 maart 2021 is het plan van aanpak 'Zicht op veiligheid' gepubliceerd op de website van de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: IJenV).¹ In dit plan zetten IJenV en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspecties) uiteen hoe het onderzoek naar het zicht van de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK) op de veiligheid van kinderen die op zijn wachtlijst staan, wordt uitgevoerd.

Het plan van aanpak omschrijft dat het inspectieonderzoek 'Zicht op veiligheid' in fases wordt uitgevoerd, namelijk in drie fases binnen een tijdsbestek van ongeveer anderhalf jaar. De reden voor de benadering in fases is dat de inspecties de RvdK in staat wil stellen om na iedere fase verbeteringen door te voeren op het terrein van zicht op veiligheid. Dit vinden de inspecties allereerst belangrijk gelet op de kwetsbaarheid van kinderen op de wachtlijst. Verder geeft deze benadering vorm aan een van de doelen uit het Meerjarenperspectief 2021-2024 van IJenV, te weten 'het bevorderen van het lerend vermogen van organisaties'.² Ook zijn de inspecties flexibel om na iedere fase het onderzoek zo nodig bij te stellen. Bijstellen kan wenselijk zijn om de effectiviteit van het onderzoek te verbeteren.

De onderzoeksbevindingen uit fase 1 vormen aanleiding om het inspectieonderzoek bij te stellen voor fase 2. In dit addendum³ worden aanpassingen en verdiepingen ten opzichte van het plan van aanpak uitgewerkt. De volgende onderwerpen worden besproken:

- De focus van het toezicht in fase 2: Jongeren die wachten op een strafonderzoek van de RvdK.
- Een verdieping van de methodologie.

Het onderzoek in fase 1 vond plaats tussen april en juni 2021.⁴ Tussen juli en november 2021 hebben verschillende analysesessies plaatsgevonden, gevolgd door een gesprek met de directie van de RvdK en een leerbijeenkomst met raadsmedewerkers, beleidsmedewerkers van de landelijke staforganisatie en de algemeen directeur van de RvdK. Tijdens deze bijeenkomsten reflecteerde de RvdK op de bevindingen en aanbevelingen. In december 2021 hebben de inspecties fase 1 afgesloten en is gestart met het vormgeven van fase 2 van het onderzoek.

Aan het einde van fase 2 wordt besloten of het uitvoeren van een fase 3 van het onderzoek nog noodzakelijk is om de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen te beantwoorden. Mocht dit niet zo zijn, dan wordt het onderzoek afgesloten met een overkoepelende publicatie. In die situatie krijgen het verifiëren van (mogelijke) aanbevelingen uit fase 2 een plek in het intensieve toezichttraject, waar dit onderzoek naar zicht op veiligheid een onderdeel van uitmaakt.

¹ Zie [Plan van aanpak 'Zicht op veiligheid'](#).

² Zie IJenV, [Meerjarenperspectief 2021-2024](#), februari 2021.

³ Plan van aanpak 'Zicht op veiligheid', paragraaf 3.3.

⁴ Deze vier regio's liggen in de arrondissementen van de rechtbanken: Zeeland-West-Brabant, Limburg, Midden-Nederland en Rotterdam.

2. De focus van het toezicht in fase 2

Zicht op jongeren die wachten op een strafonderzoek

In het plan van aanpak staat dat de basisbenadering van het inspectieonderzoek in de verschillende fases, in principe, hetzelfde is. De inspecties beoogden dat de in het plan omschreven operationalisatie en onderzoeksmethoden op eenzelfde wijze zou worden toegepast in iedere fase. Op basis van de opgehaalde informatie uit fase 1 brengen de inspecties nu een wijziging aan in deze benadering. De informatie over het zicht op veiligheid van kinderen die wachten op een kindbeschermings- en gezag en omgangonderzoek is dermate volledig dat het louter herhalen van het onderzoek in andere regio's geen nieuwe inzichten zal brengen. Dit is anders voor het zicht op de veiligheid van jongeren die wachten op de start van een strafonderzoek.

De onderzoeksactiviteiten in fase 2 zijn gericht op een aanvulling en verdieping van de in fase 1 opgehaalde informatie over het zicht op veiligheid van jongeren die wachten op een strafonderzoek. Naast het ophalen van informatie voor de beantwoording van de onderzoeksvragen, worden op basis van fase 1, de onderstaande verdiepende vragen gesteld. Deze onderwerpen zijn van belang om de urgentie van zicht op de veiligheid van wachtende jongeren door de RvdK, in het licht van de formele verantwoordelijkheidsverdeling in de keten, te beoordelen.

- i. Voor welke jongeren op de wachtlijst is er wel of geen zicht op de veiligheid, en hoe is dit te verklaren?
- ii. Wat is het moment in het strafproces waarop een raadsmedewerker een zaak op status 'wachtlijst' zet in KBPS?

3. De methoden van onderzoek

In fase 2 passen de inspecties de hieronder beschreven methoden toe in het onderzoek naar het zicht op de veiligheid van jongeren die wachten op een strafonderzoek. Om de wijzigingen in een context te kunnen plaatsen beschrijft dit hoofdstuk alle methoden in fase 2, ook de methoden die hetzelfde zijn als in fase 1.

Documentenstudie

Documenten worden opgevraagd bij de RvdK over landelijk en regionaal beleid en/of werkinstructies gerelateerd aan het wachtlijstbeheer van strafzaken. Daarnaast wordt relevante literatuur bestudeerd over het proces van de jeugdstrafrechtketen om een goed inzicht te krijgen in de verschillende verantwoordelijkheden van de partners werkzaam in de keten. Deze methode is gelijk aan de methode in fase 1

Dossierstudie

De inspecties bekijken een aantal dossiers van jongeren die wachten of hebben gewacht op de start van een strafonderzoek. Anders dan in fase 1 bekijken de inspecteurs dossiers zonder de adviestedeammedewerker. De reden hiervoor is dat in fase 2 niet het controleren van de wachtlijstinstructies centraal staat, maar het in beeld brengen van de verschillende problematieken van de wachtende jongeren.

(Groeps)interviews met adviestedeammedewerkers

In de geselecteerde arrondissementen worden raadsmedewerkers gesproken die verantwoordelijk zijn voor het beheren van de wachtlijst van jongeren die wachten op een strafonderzoek; ook wel adviestedeammedewerkers genoemd. In fase 1 spraken inspecteurs 1-op-1 met adviestedeammedewerkers. In fase 2 worden gesprekken mogelijk geclusterd met meerdere adviestedeammedewerkers uit een geselecteerde regio. Of deze methode wordt ingezet is onder andere afhankelijk van de resultaten van de documentenstudie. Groepsinterview heeft als voordeel dat het gesprek ontstaat tussen adviestedeammedewerkers onderling en mogelijke verschillen tussen gebiedsteams inzichtelijker worden.

Interviews met ketenpartners

In de geselecteerde arrondissementen worden interviews gevoerd met verschillende ketenpartners van de RvdK die een rol hebben in de jeugdstrafrechtketen. De medewerkers die de inspecties spreken werken in de praktijk met jongeren in de jeugdstrafrechtketen. De methode 'interviews met ketenpartners' is gelijk aan de methoden toegepast in fase 1

Interviews met jongeren

In het plan van aanpak wordt vermeld dat een interview wordt afgenomen met de cliëntenraad van de RvdK. Echter is gebleken dat de RvdK geen cliëntenraad heeft. Om toch het perspectief van de betrokkenen op te halen, houden de inspecties

interviews met jongeren.

De inspecteurs gaan met twee jongeren per geselecteerde regio in gesprek. In dit gesprek willen de inspecties horen hoe het met jongeren die wachten op de start van een onderzoek gaat, wat is hun problematiek en hoe is hun ervaring is met het hele proces tot aan de start van het strafonderzoek. De inspecties beogen hiermee ook het verhaal van de jongeren achter de cijfers en processen zichtbaar te maken.

Ander verschil tussen de onderzoeksmethoden in fase 1 en 2

In fase 2 worden, anders dan in fase 1, geen interviews gehouden met raadsonderzoekers. De interviews met raadsonderzoekers in fase 1 hadden betrekking op het controleren of de uitvoering van de landelijke instructies en/of regionale afspraken daadwerkelijk zicht gaven op de veiligheid van kinderen die wachten op een kindbeschermingsonderzoek; voor strafzaken zijn geen landelijke instructies en afspraken.

Inspectie Justitie en Veiligheid

*Toezicht, omdat rechtvaardigheid en veiligheid
niet vanzelfsprekend zijn.*

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectie-jenv.nl

Maart 2022

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*